

La immigració, com a fenomen social de gran transcendència, ha motivat la preocupació de molts ajuntaments, que s'han plantejat iniciar polítiques i serveis per a la integració dels nouvinguts. En aquest article es descriu una experiència municipal de col·laboració entre entitats i institucions relacionades amb la immigració amb l'objectiu de consensuar objectius comuns i evitar la duplicitat i la dispersió. En primer lloc, des de l'Ajuntament de Manresa se'ns descriu el marc en què es desenvolupa aquest treball. Tot seguit, el Centre de Normalització Lingüística Montserrat presenta l'oferta de formació destinada al col·lectiu d'immigrants.

Autor

Josep R. Mora
Ajuntament de Manresa

La participació com a eina d'integració

El fet migratori és, conjuntament amb l'envel·liment de la població, el fenomen social més important que s'està produint a molts municipis de Catalunya. Les migracions són un fenomen estructural que té la seva causa més profunda en les desigualtats que genera l'actual model de globalització econòmica i, per tant, tot fa pensar que la seva importància tendirà a incrementar-se en el futur.

Som, per tant, davant d'una nova realitat: les nostres societats seran, cada cop més, societats on conviuran diverses cultures i serà a les ciutats on es concentrarà el nivell més alt de diversitat. En conseqüència, la manera com les administracions públiques i la societat en general encari aquest canvi social condicionarà el futur de la convivència ciutadana. Podem encarar la immigració només com a problema i la imatge que predominarà serà la de la invasió, il·legalitat, delinqüència i violència potencial, conflicte cultural o religions irresoluble... O alternativament la podem encarar com a oportunitat d'enriquiment cultural, com a mecanisme d'anivellament entre països rics i pobres, com a element que frena el declivi demogràfic i enforteix la base de supervivència de certes polítiques de benestar, o com a mecanisme compensador de la baixa mobilitat laboral dels treballadors autòctons.

Els governs locals són una peça central en la gestió del fet migratori; és en l'àmbit local on apareix amb tota la seva força la necessitat de governar un entorn nou, de repensar la convivència en funció de nous

paràmetres. El desenvolupament de polítiques i serveis per a la integració dels immigrants requereix l'existència d'un model d'intervenció, explícit o implícit. Ha de ser un model que no sigui només fruit de l'elaboració teòrica, sinó que ha de partir de valors essencials de la comunitat on es desenvolupa, és a dir, ha d'incorporar els valors de la majoria de la població i ha de tenir com a objectiu final la gestió democràtica de la diversitat.

L'Ajuntament de Manresa va iniciar, ara fa dos anys, el camí per avançar cap a aquest model, amb l'aprovació del Pla interdepartamental per a la immigració, també anomenat Programa ciutadania, que va ser aprovat per unanimitat de tots els grups polítics després d'un ampli procés de debat i consens social. El Programa ciutadania va néixer amb una concepció interdepartamental, ja que tota política adreçada al fet migratori ha de vetllar perquè respongui a una unitat d'acció entre els diferents àmbits d'actuació que hi intervinguin. La concepció transversal dels plans d'actuació permet a la vegada un tractament integral de totes les temàtiques relacionades amb la gestió de la diversitat, així com la coordinació de les diferents actuacions, sense desdibuixar l'adjudicació de responsabilitats a les diverses àrees, departaments o administracions.

El Programa ciutadania considera que el binomi integració/participació és un dels elements bàsics per evitar la creació de ciutadans de segona que no faria sinó afavorir el sorgiment de guetos de marginació,

recels, radicalismes... d'una i altra banda. Cal entendre la integració com un procés dinàmic a dues bandes, no unidireccional ni assimilacionista. El procés d'integració fa referència al nouvingut *versus* la societat receptora i d'aquesta *versus* el nouvingut. Significa exercitar la musculatura democràtica de les nostres societats, a través de la participació dels immigrants com a subjectes actius per aconseguir una ciutadania madura i responsable i de la participació del teixit social de la societat receptora en la gestió del fenomen migratori a través de plataformes d'intercanvi, de coneixement i reconeixement mutu i de debat.

És per això que, en el marc del Programa ciutadania, s'ha creat la Taula per a

la Immigració, en la qual participen tant les associacions d'immigrants de la ciutat de Manresa com totes aquelles entitats i institucions que desenvolupen activitats relacionades amb la immigració, entre les quals el Consorci per a la Normalització Lingüística. Les funcions de la Taula són facilitar l'existència d'un canal estable de diàleg, coneixença i treball; millorar la coordinació entre institucions o entitats per consensuar objectius comuns i evitar la duplicitat i dispersió de les actuacions; detectar necessitats de prevenció, sensibilització, formació i mediació ciutadana, especialment davant de situacions de tensió o conflicte i, en general, actuar com a marc estable de coneixement i intercanvi.

Un model de cooperació entre entitats i institucions

Autors

Centre de Normalització
Lingüística Montserrat

Catalunya és un país d'acollida i, com a tal, ha de poder disposar dels mecanismes necessaris per desenvolupar una política d'immigració global. La participació ciutadana i de les entitats i institucions en aquest debat per a la integració és una eina clau a l'hora de sumar esforços per tal de dur a bon terme, o si més no de manera més consensuada, aquest procés.

El Centre de Normalització Lingüística Montserrat i, en aquest cas, el Servei Local de Català intervé en aquest procés en l'aspecte de formació lingüística, és a dir, oferir la possibilitat que la llengua sigui el punt de trobada dels nouvinguts en el nostre país.

La llengua és un dels reptes amb què es troben els immigrants en arribar al nostre país. Conscients d'això, des del Centre vàrem pensar que una bona manera d'atraure els immigrants cap al nostres cursos, o a l'inrevés, de fer-los saber la nostra feina pel que fa a l'ensenyament de català als adults, era posar-nos en contacte amb entitats que, per la seva idiosincràsia, eren punt de trobada d'aquest col·lectiu. Vàrem encetar unes converses amb CCOO, a través de la seva representant al

consell del centre, per tal de poder canalitzar la possible demanda de formació. Ells, a través del CITE (Centre d'Informació per a Treballadors Estrangers), rebien els immigrants i, conjuntament, a través del seu Servei Lingüístic i del nostre Servei Local de Català, podíem treballar per donar resposta a aquesta demanda.

Arran d'aquestes converses vàrem signar un conveni amb el sindicat CCOO del Bages-Berguedà per tal de dur a terme accions formatives adreçades a aquest col·lectiu. Tot i que la col·laboració del Centre de Normalització Lingüística i el sindicat CCOO per dur a terme cursos de català per a immigrants es va iniciar l'any 99, aquest conveni, signat l'any 2000, significava l'oficialització d'aquestes relacions i la creació d'un marc més adequat de col·laboració per tal de donar resposta a aquest col·lectiu pel que fa a la necessitat d'aprendre català. Aquest conveni va ser molt celebrat i fins i tot pioner a les nostres comarques.

A partir de la creació de la Taula per a la Immigració per part de l'Ajuntament de Manresa, ens hi vàrem adherir com a entitats participants. La col·laboració amb